

ejere og havde ingen anden rimelig begrundelse end den at virke som et pressionsmiddel. Hvis derimod den ulempe, der rammer den modvillige ejer, er en byrde, der allerede ud fra andre hensyn er pålagt ham og andre i lignende stilling, kan den omstændighed, at de ejere, der indgår på en ejendomsbegrænsning, derved opnår visse særlige fritagelser, ikke bringe forholdet ind under ekspropriationspunktet.

Anvendt på den foreliggende bestemmelse i lovforslagets § 65, stk. 3, nr. 3, må disse synspunkter føre til, at der ikke foreligger et ekspropriationsindgreb.

Det pres, der herved lægges på fortsættelseskasserne, består i, at deres medlemmer, om kassen ikke frivilligt accepterer den nævnte rådighedsbegrænsning med hensyn til formuen, må betale det i forslaget § 34, stk. 1 og 2, omhandlede bidrag af 24 kr. årligt til en anerkendt sygekasse. Denne byrde er imidlertid ikke en særskat, der lægges netop på de modvillige foreninger og kun på disse for at tvinge dem til at gå „frivilligt“ med. Afgiftsbyrden er begrundet i almindelige forsikringsmæssige hensyn og påhviler ifølge forslaget § 34, jfr. § 6, enhver person, der ikke er nydende medlem af en anerkendt sygekasse. Reglen i § 65, stk. 3, betyder altså ikke, at der pålægges de modvillige fortsættelseskasser en særlig byrde, men at der tilbydes de kasser, der vil indgå på de stillede betingelser, en særegen fordel, nemlig den fordel at blive fritaget for den afgift, der ellers ifølge almindelige regler ville påhvile dens medlemmer.

At der ikke foreligger nogen ekspropriationsbestemmelse, indses måske klare, om man tænkte sig, at § 65, stk. 3, overhovedet ikke fandtes i forslaget — altså netop således som det var tilfældet, da forslaget oprindeligt blev fremsat for folketinget. Forholdet ville da være det, at der ville påhvile medlemmerne af fortsættelsesygekasserne såvel som medlemmerne af andre private sygeforsikringsforeninger pligt til at betale den i § 34, jfr. § 6, omhandlede afgift. Man kan finde denne ordning mere eller mindre rimelig og velbegrundet, men den indeholder formentlig intet grundlovsstridigt og ingen ekspropriationsbestemmelse. Antages dette, synes det indlysende, at det endelige forslags § 65, stk. 3, der i forhold hertil indeholder den lempelse, at

der på visse vilkår kan opnås afgiftsfrihed, ikke kan opfattes som en ekpropriation.

Hvis der fra fortsættelseskassernes side overhovedet skulle kunne rejses indvending mod forslaget, måtte det være ikke ud fra det synspunkt, at de vilkår, under hvilke de kan opnå afgiftsfrihed, krænker ejendommen til foreningens formue, men ud fra det synspunkt, at foreningerne har et retskrav på at bevare den nugældende afgiftsfrihed for deres medlemmer, og at ophævelse af denne afgiftsfrihed derfor er et ekspropriativt indgreb. Bortset fra at det ekspropriative indslag da måtte søges ikke i fritagelsesbestemmelsen i § 65, men i hovedbestemmelsen i § 34, jfr. § 6, er denne betragtning uholdbar. Selv om det med rette er antaget, at også de på offentligretligt grundlag stiftede rettigheder af økonomisk natur kan være genstand for beskyttelse efter grundloven § 73 (Ross, *Danske Statsforfatningsret* II, 542), er det uantageligt, at de hidtil gældende regler om sygeforsikringens ordning skulle have skabt rettigheder for fortsættelseskasserne, der skulle være uantastelige af lovgivningsmagten ved en omordning af sygeforsikringsvæsenet uden iagttagelse af ekspropriationsreglerne. Dette må ganske særligt gælde, når omordningen medfører, at det er blevet anset for nødvendigt at forhøje det hidtil nærmest symbolske kontingent af 2 kr. 40 øre årligt til et virkeligt kontingent af 24 kr. årligt.

Må det således antages, at fortsættelseskasserne ikke har noget krav på at bevare den fordel, der ligger i medlemmernes afgiftsfrihed, og at denne derfor kunne være ophævet fuldstændigt, er det indlysende, at loven også må kunne gøre det mindre, der består i fortsat at tilstå afgiftsfrihed, men kun på visse betingelser.

I det foregående er anført, at afgiftsbestemmelsen i forslaget § 34, jfr. § 6, ikke er en vilkårlig beskatning, men begrundet i forsikringsmæssige hensyn. Disse hensyn hænger sammen med, at forslaget har slettet alle helbreds- og aldersbetingelser for optagelse som nydende medlem af en sygekasse. Dette forhold i forbindelse med ordningens frivillighed gør det nødvendigt at træffe foranstaltninger mod en spekulation i at udsætte indmeldelse indtil det tidspunkt, da sygehjælpssituationen er blevet aktuel eller risikoen herfor på grund